

Inkompabilitet

14 bokstäver för ett växande och förödande problem

Information från Svensk Planglasförening

Från IT-världen känner vi till att kompatibilitet är absolut nödvändigt. Programvaror måste vara kompatibla med datorns operativprogram för att fungera. Nu handlar inte denna skrift om datorer, skrivare eller annan IT-utrustning utan nu handlar det om planglas, fogmassor och fogband. Kompatibilitet är alltså bra. Det betyder att olika material fungerar ihop. Inkompatibilitet är ett jätteproblem. Det betyder att vissa material, t ex fogmassor, inte får kombineras. Det kan se bra ut den första tiden men sedan kommer katastrofen. Ibland efter några veckor, ibland först efter något år.

Inte alla förstår att missfärgning (se bild 1) är ett tecken på inkompatibilitet, men vem bryr sig så länge som avloppsröret inte läcker.

Bild 1.

Missfärgning i fönsterkarmar och fönsterbågar (gulnade träknaggar) är ett annat tecken på inkompatibilitet mellan färgsystem och träkvistens hartser (kåda) som migrerat (se bild 2).

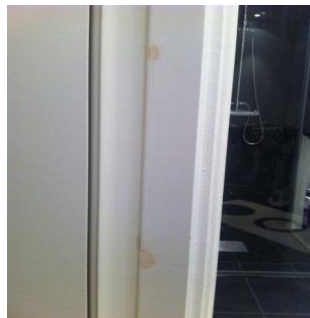

Bild 2.

Även missfärgning i fogade fasadstenar, övre delen av bild 3 är tecken på inkompatibilitet, felaktigt vald fogmassa (det mörka partiet kring fogen). Undre delen av samma bild visar hur det ser ut när man använt en fogmassa som är kompatibel med det aktuella materialet. Ingen missfärgning eller andra effekter orsakade av migration.

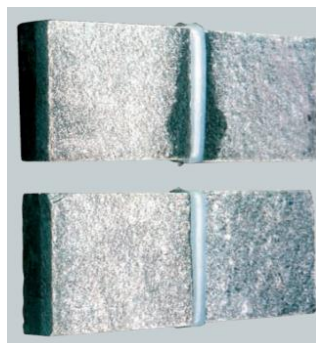

Bild 3.

Just migration är problemet vid inkompatibilitet. Mjukgöraren i lågvärdiga och billiga silikon, som innehåller mineraloljor eller har ättikbaserat härdsystem, vandrar till angränsande material och kan orsaka missfärgning (bild 4) och än värre problem (bild 5). Mjukgöraren kan skada folien i ett laminerat glas eller kantförseglingen i en isolerruta, likaså beläggningen på belagda glas.

Bild 4.

Bild 5.

Problemet med mineraloljan är att den inte håller sig på plats utan vandrar in i grannen, utan att nödvändigtvis vara i direkt kontakt och fördärvar viktiga funktioner, missfärgar beläggningar och får laminatet i lamellglaset att vattras (se bild 6 och 7). Alltför ofta används s.k. universalsilikon för att lösa ett glasningsproblem och kan då få oönskade och ibland katastrofala konsekvenser.

Bild 6.

Bild 7.

En liten transparent droppe av mjukgörare på en glasyta (bild 8) är första tecknet på inkompatibilitet och ju mer "billig" silikon som används vid glasning, desto tidigare och tydligare framträder effekten av inkompatibiliteten (bild 9).

Bild 8.

Bild 9.

Fel fogband eller rätt fogband i kombination med fel fogmassa kan också ställa till det och angripa varandra. Det gäller att välja rätt fogband och att använda dem rätt.

Det är alltså direkt olämpligt, förödande ibland, att använda fogmassor med mjukgörare som inte är av polymertyp. Fogmassor ska vara baserade på högvärdig silikon, akryl, polyuretan eller polysulfid. Fogmassor baserade på mineraloljor får inte användas.

Utmärkande egenskaper	BEGRÄNSNINGAR	Teknisk information
<ul style="list-style-type: none">• UV-, ozon- och fuktbeständig• God vidhäftning till glas, aluminium, kakel, emalj och rostfritt• Beräknad livslängd: >20 år• Rörelseupptagning: 25%• Temperaturområde: - 50°C till +200°C• [REDACTED] uppfyller kraven i: HusAMA 98 Klass 25 HM ISO11600 F + G-25 HM ASTM C-920-S [REDACTED]	<p>[REDACTED] rekommenderas ej för:</p> <ul style="list-style-type: none">• Övermålning.• Underförsegling vid montering av isolerglas (1)• Stora akvarier (2)• Kontakt med belagt eller laminerat glas. (3)• Montering av speglar. (4)• Fogning av marmor, förzinkat stål, betong och andra porösa material. (5)• Kontakt med acryl och polycarbonatplaster m fl (6)	<p>Teknisk information</p> <p>SKINNBILDNING: 7 minuter vid 23°C, 50% RH.</p> <p>KLIBBFRI EFTER: 20 minuter vid 23°C, 50% RH.</p> <p>GENOMHÄRDNING: Beroende på fogtjocklek och temperatur, hårdar 4,5mm/1dag , 8mm/3dagar, 10mm/7dagar.</p> <p>HÄRDHET SHORE A: 23 ISO 868</p>

För att undvika katastrofala och kostsamma konsekvenser till följd av inkompatibilitet, läs bruksanvisningen på fogmassans förpackning (se bild ovan). Oftast framgår till vad och var fogmassan kan och inte kan användas. Är man fortsatt osäker, fråga leverantören/tillverkaren av fogmassan eller glasleverantören som bör veta vilka fogmassor som är kompatibla med aktuell glasprodukt.